

Cítrics

Cotonet (*Planococcus citri*)

El cotonet pot afectar totes les varietats de cítrics, però s'observa més sobre les taronges, especialment sobre les del grup nàvel perquè es refugien en el melic que tenen aquestes i dificulten l'acció dels enemics naturals.

Produeix danys en els fruits quan s'alimenten d'aquests, i originen taques cloròtiques. També provoca la reducció del vigor de la planta, l'emissió de melassa i l'assecament d'òrgans vegetals. Sobre la melassa es desenvolupa el fong conegut com a "negreta" que cobreix fruits, fulles i branques, cosa que deprecia la comercialització dels fruits, fulles i branques, i disminueix la capacitat fotosintètica de les fulles. A més, la presència de cotonet atrau altres plagues com la barreneta o l'arna de la melassa, que contribueixen a la depreciació del fruit. També la melassa atrau les formigues que interfereixen amb el control biològic.

Amb una gestió integrada de plagues que afavorisca la presència d'enemics naturals i s'evite que les formigues ascendisquen als arbres, no sol ser necessari intervindre amb tractaments químics.

Colònia de cotonet sobre taronja

Detall de la colònia

Control biològic

Hi ha diversos parasitoides i depredadors que es poden trobar en les colònies de cotonet exercint un control de la plaga.

En aquelles parcel·les que van tindre problemes la campanya passada o quan es veuen els primers focus, es recomana la solta del depredador *Cryptolaemus montrouzieri* i/o del parasitoide *Anagyrus vladimiri*.

Si es decideix la utilització conjunta dels dos enemics naturals es tindrà en compte el següent:

- Si els estats més abundants del cotonet són les larves de 3a edat i femelles joves, soltar en primer lloc *Anagyrus vladimiri* i als 10 o 15 dies, alliberar *Cryptolaemus montrouzieri*.
- Si els estats més abundants del cotonet són les femelles amb posta, soltar en primer lloc *Cryptolaemus montrouzieri* i als 20-25 dies *Anagyrus vladimiri*.
- Si hi ha una mescla de diferents estats de cotonet, soltar els dos alhora.
- S'han de tindre en compte els tractaments previs i posteriors de manera que siguin compatibles amb la solta de l'enemic natural. Consulteu <http://gipcitricos.ivia.es/area/efectos-secundarios>.

Hi ha insectaris que comercialitzen tant el depredador com el parasitoide.

Seguiment

Si s'opta per una intervenció química, cal estimar la presència de cotonet en 200 fruits, 4 per arbre en 50 arbres, des de finals de primavera i durant els mesos d'estiu, anotant els fruits amb presència de cotonet. Parar esment en els fruits en contacte amb altres fruits o amb fulles o branquetes.

Llindar de tractament

El llindar s'aconsegueix quan s'observa el 20 % dels fruits amb presència de cotonet viu. A partir del verol, el llindar serà del 10 %.

Control químic

Els tractaments s'iniciaran quan s'aconsegueixca el llindar.

Matèries actives recomanades (1): oli de taronja, oli de parafina, acetamiprid, maltodextrina, piretrines en combinació amb feromones en paranys d'atracció i mort (2), spirotetramat.

(1) En triar una formulació de qualsevol d'aquestes matèries actives es prestarà especial atenció als usos i dosis autoritzades, així com a les condicions d'ús i manipulació. <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro-productos/>

També es considerarà els efectes secundaris dels productes a utilitzar. <http://gipcitricos.ivia.es/area/efectos-secundarios>

(2) Autorització excepcional del 15 de febrer al 31 de maig i del 20 al 31 d'octubre de 2023.

Fruiters

FRUITERS DE PINYOL I LLAVOR

Oïdi (*Sphaeroteca pannosa*, *Podosphaera tridactyla*)

Si es donen les condicions perquè continuen els atacs del fong, mantindre les plantacions protegides. Com a mesures preventives es recomana eliminar fruits amb símptomes en l'aclarida, afavorir la ventilació eliminant xucladors en la poda en verd i moderar la fertilització nitrogenada.

Productes autoritzats: vegeu butlletins anteriors.

FRUITERS DE LLAVOR

Barrinador de la fusta (*Zeuzera pyrina*)

S'ha iniciat el vol d'aquesta papallona que es prolongarà durant tot l'estiu, i s'observen els primers danys produïts per les erugues nounades en la part terminal dels brots.

Com a mesura cultural s'han d'eliminar de manera manual les larves en les galeries. Quan se supere el llindar de 2 % d'arbres afectats, protegir les plantacions realitzant tractaments als focus localitzats en el tronc i base de les branques principals.

Adult de *Zeuzera pyrina*

Tractar amb oli de parafina a l'1 % i un piretroide autoritzat.

Vigilar la possible proliferació d'àcars a conseqüència de l'ús de piretrines.

Si es donen les condicions adequades es pot emprar com a alternativa la confusió sexual amb dispensadors de feromona a raó de 300/difusors /ha.

POMERA, PERERA I ANOUER

Corc de les pomes i les peres (carpocapsa) (*Cydia pomonella*)

Encara que el màxim de vol d'aquesta arna es va produir a final d'abril en la zona de la Ribera i a la Canal de Navarrés i, una mica més tard, al maig, en les zones de l'interior, el vol d'adults continua, per la qual cosa és necessari protegir les plantacions i realitzar un tractament si es capturen més de 2-3 adults/parany i setmana, repetint-lo passada la persistència del producte emprat.

Productes: veure butlletí maig.

FRUITERS DE PINYOL

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

L'inici dels atacs es produeix a mesura que les varietats comencen a canviar de color amb la maduració.

Es recomana la instal·lació de caçamosques de captura massiva ca-

regats amb atraient alimentós o d'atracció i mort (*Attract and Kill*) des de l'inici de vol d'adults i fins a 15 dies després de la collita, a raó de 50 a 80 paranys per hectàrea amb atraients sòlids i una densitat de 75 a 120 paranys per hectàrea si s'empren atraients líquids.

El parany massiu en cas de fortes infestacions no és suficient per a evitar danys, per tant, és convenient vigilar la fruita i realitzar tractaments, tant de pegats o la totalitat de la copa, si s'observen presència de picades o captures en els paranys de control.

Cal prestar especial atenció en les parcel·les pròximes a camps recentment collits, així com als arbres aïllats, i es recomana que la fruita caiguda a terra s'elimine i es tracte.

Productes: *Beauveria bassiana* (no en cirerer), *deltametrín*, *lambda-cihalotrín*, *proteïnes hidrolitzades*, *spinosad* (prunera, bresquillera).

Monilia (*Monilia sp.*)

Afecta principalment la prunera i l'albercoquer, encara que pot aparèixer en la bresquillera i el nectariner. En presència de ferides i amb precipitacions o rosades freqüents es produeix l'atac del fong a la fruita. Si es donen aquestes circumstàncies cal tractar preventivament, respectant el termini de seguretat dels productes.

Productes: vegeu butlletins anteriors.

BRESQUILLERA I ALBERCOQUER

Trips (*Frankliniella occidentalis*)

Encara que els danys que provoquen els trips en la collita no representen la mateixa perillositat que els produïts durant la floració, a mesura que ens aproximem a la maduració aquest insecte es traslladarà als fruits en els quals produirà el característic dany anomenat "platejat". Les varietats de pell roja solen ser les més afectades, per la qual cosa en les quatre setmanes abans de la collita s'ha de vigilar la presència d'aquesta plaga en els fruits i, si cal, realitzar tractaments, emprar matèries actives amb curt termini de seguretat.

Productes autoritzats: *azadiractina*, *Beauveria bassiana*, *spinetoram*, *spinosad*, *spirotretamat* i *piretrines autoritzades*.

PRUNERA

Arna de les prunes (*Cydia funebrana*)

A les comarques de la Ribera i la Vall d'Albaida s'ha produït el vol de la 2a generació de l'arna de les prunes entre finals de maig i principis de juny i una mica més tard en zones de l'interior. L'avís per a realitzar el tractament per al control d'aquesta 2a generació es farà pels mitjans habituals.

La tècnica de la confusió sexual està donant bons resultats per a controlar aquest lepidòpter. En plantacions amb les condicions adequades, superfície i nivell de plaga, es recomana aquesta tècnica.

Productes autoritzats: vegeu butlletí anterior.

Rovell (*Tranzschelia pruni-spinosae*)

Tindre especial atenció en zones humides, endèmiques o si es donen les condicions favorables per al desenvolupament de la malaltia (precipitacions i temperatures suaus a l'inici de l'estiu). Moltes matèries actives antioïdi són eficaces contra rovells.

Productes autoritzats: *difenoconazole*, *piraclotrobín*+*boscalida*.

Olivera

Mosca de l'olivera (*Bactrocera oleae* Gmel)

Campanya contra la mosca de l'olivera. Amb motiu de la campanya contra *Bactrocera oleae* Gmeln, la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència climàtica i

Transició Ecològica facilitarà als agricultors que ho sol·liciten **proteïna hidrolitzada**, per a la realització de tractaments terrestres d'esquer i atraient alimentari (**fosfat diamònic**) per a la utilització a l'interior dels paranys utilitzats en parany massiu. Les

sol·licituds es faran en els dos casos per un mínim de 5 ha, per a això podran agrupar-se els olivicultors necessaris.

La **proteïna hidrolitzada** serà repartida als agricultors/entitats que ho sol·liciten, sempre que aquests aporten justificació de la compra de l'insecticida autoritzat per a la realització d'aquests tractaments. Per a això, s'haurà d'aportar **factura** de compra del producte fitosanitari. Les dosis de repartiment de proteïna es calcularan en funció del producte a utilitzar per l'agricultor/entitat. Els productes autoritzats per a aquest ús en tractament d'enceball són els següents:

- Deltametrina 2,5 % [EC] P/V
- Deltametrina 10 % [EC] P/V
- Lambda-cihalotrín 1,5 % [CS] P/V

En els tres casos, la dosi de repartiment de la proteïna hidrolitzada serà de 0,5 l/ha.

Per a donar la major publicitat i distribuir els productes entre els agricultors, se'ls informa que l'ajuntament, cooperativa o SAT interessada podrà col·laborar sol·licitant aquest producte mitjançant un ESCRIT dirigit al Servei de Sanitat Vegetal i adjuntant una LLISTA dels agricultors sol·licitants i aportant la documentació requerida en cada cas.

En les llistes s'hauran d'indicar les dades següents:

- DNI, cognoms i nom de l'agricultor, data de sol·licitud, terme municipal en el qual es troba l'explotació, número de polígon, parcel·la i recinte SIGPAC, producte fitosanitari a utilitzar, superfície (hectàrees), varietat i edat de plantació.

La petició de l'**atraient alimentari** haurà de realitzar-se adjuntant una llista dels agricultors i aportant la documentació requerida en cada cas:

- DNI, cognoms i nom de l'agricultor, data de sol·licitud, terme municipal en el qual es troba l'explotació, número de polígon, parcel·la i recinte SIGPAC, superfície (hectàrees), nombre de parany i varietat.

El repartiment es farà a raó de **40 g per parany (2 kg per ha)** en funció de les existències.

Tant el caçamosques, com la confecció del parany i la seua col·locació serà a compte de l'agricultor.

En el cas que el lliurament es realitze a nom d'una persona jurídica o del titular d'una explotació, qui reba el producte haurà d'acreditar que posseeix **autorització** o poder d'aquesta persona jurídica o titular d'explotació per a actuar i efectuar la recepció en el seu nom.

Tota la documentació sol·licitada haurà de remetre's **abans del dia 1 de juliol** a l'adreça següent d'e-mail: sbroseta@tragsa.es, Salvador Broseta (tel. 610 21 46 47).

Seguiment de la plaga

A més, es realitza setmanalment el seguiment de la plaga per a controlar l'evolució del desenvolupament de les diferents generacions. Els resultats setmanals d'aquest seguiment poden consultar-se en la pàgina web següent:

<https://portalagrari.gva.es/va/agricultura/plagas-campanas-oficiales>

Vinya

Oïdi de la vinya (*Erysiphe necator*)

Malaltia endèmica en les nostres vinyes, que cada any està produint danys de major importància, sobretot, en vinyes poc airejades, excessivament vigoroses i, especialment, en les varietats més sensibles.

La temperatura és el factor climàtic de major influència en el desenvolupament de la malaltia, i a partir dels 10 °C comença l'alliberament de les espores del fong. L'òptim del creixement del fong s'aconsegueix entre els 25 °C i els 28 °C, i es deté el seu desenvolupament a partir dels 35 °C.

La humitat ambiental també influeix en el desenvolupament de la malaltia, encara que en menor grau que les temperatures.

L'oïdi pot afectar qualsevol òrgan verd del cep, si bé, els majors danys es produeixen en els raïms, que, en detindre's el creixement de la pell, s'origina el típic clivellat de les baies i la consegüent podridura del ram.

És important tindre en compte que el període de major sensibilitat per a l'atac del fong és el comprés entre l'inici de la floració i el tancament del ram. A més, cal tindre present que els controls més eficaços s'obtinran quan s'empren els productes autoritzats de manera preventiva.

Amb tot això, els moments més oportuns per a obtenir un bon control de la malaltia són:

1. Estat fenològic F (raïms visibles o brots de 10 cm)
2. Inici de floració
3. Entre el quallat i gra de la grandària d'un pèsol
4. Tancament del raïm.

Aquest és un calendari de tractaments bàsic, no obstant això, en parcel·les de varietats sensibles o amb un historial problemàtic de la malaltia, es recomana realitzar algun tractament addicional. Per contra, en varietats menys sensibles o més rústiques es podrà eliminar algun tractament del calendari bàsic. En aquest sentit, els aconsellem seguir les recomanacions dels tècnics de

cada zona.

A partir del verol el fong ja no ataca el raïm.

Finalment, cal recordar que per a obtenir un bon control de la malaltia és imprescindible realitzar una bona aplicació fitosanitària, recobrint adequadament la vegetació i els raïms, per a això és necessari passar per tots els carrers amb l'equip ben regulat i calibrat. És clau realitzar un adequat maneig de la vegetació, sobretot en plantacions vigoroses. Una bona poda en verd (desronyament, desfullament i desnetament), a nivell dels raïms facilita la seua ventilació i millora la penetració dels productes fitosanitaris.

Oïdio en les fulles.

En el següent quadre figuren els productes autoritzats i recomanats per al control d'aquesta malaltia en la campanya 2023.

FUNGICIDES ANTIOÏDI RECOMANATS: ANY 2023

GRUP QUÍMIC FAMÍLIA	MODE D'ACCIÓ	MATÈRIA ACTIVA	PERSISTÈNCIA
IBS/triazoles	Penetrant	Difenoconazole, mefentrifluconazole, Penconazole, tebuconazole, Tebuconazole+trifloxistrobín, tetraconazole	14 dies
Carboxamides	Penetrant	Fluxapirxad	14 dies
Estrobirulines	Penetrant	Azoxistrobín, azoxistrobín+folpet, Azoxistrobín+tebuconazole, kresoxim-metil, Piraclostrobrín, trifloxistrobín	14 dies
Benzoilpiridines	Penetrant	Piriofenona	14 dies
Hidroxi-pirimidines	Penetrant	Bupirimat	14 dies
Quinazolines	Penetrant	Proquinazid, Proquinazid+tetraconazole	14 dies
Benzofenones	Penetrant	Metrafenona	14 dies
Dinitrofenols	Contacte	Meptil-dinocap	10 dies
Fenilacetamides	Penetrant	Ciflufenamida, Ciflufenamida+difenoconazole	14 dies
Piridinil-etil-benzamides	Penetrant	Fluopyram, Fluopyram+tebuconazole	14 dies
Piridin-carboxamides	Penetrant	Boscalida, Boscalida+kresoxim metil	14 dies
Spiroketal-amines	Penetrant	Spiroxamina	14 dies
Fungicides biològics	Contacte	<i>Ampelomices quisqualis, Bacillus amyloliquefaciens, Bacillus pumillis</i>	10 dies
Inductors d'autodefenses	Contacte	Cerevisane, Cos-oga, Laminarin	10 dies
Altres	Contacte	Oli de taronja, sofre, Eugenol+geraniol+timol, Hidrogenocarbonat de potassi, Polisulfur de calci	10 dies

NOTES

- Per a evitar resistències, no repetiu el tractament amb productes del mateix grup químic.
- El sofre en pols és eficaç a partir dels 18 °C.
- No mescleu estrobirulines amb productes de formulació EC, excepte la *piraclostrobina*

Oïdi en prefloració

Oïdi en gra de grandària de pèsol

Notes informatives

INFORMACIÓ GRÀFICA SOBRE L'HLB I ELS SEUS VECTORS

Des de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Pesca d'aquesta conselleria, i dins del projecte PHE-HLB, s'han elaborat una sèrie de documents gràfics que contenen una visió general de la malaltia de l'HLB i els seus insectes vectors. En concret, es tracta d'un manual de camp, un pòster i un cartell informatiu, on s'ha sintetitzat tota la informació més rellevant. La nostra finalitat és donar a aquest material la major difusió possible, de manera que, tant els professionals del sector cítricol com els particulars que gaudeixen d'exemplars cítrics en les seues propietats estiguen alerta i col·laboren en la important tasca de prevenció d'aquesta greu amenaça.

Els documents estan disponibles en el web d'aquesta conselleria i en el web del PRE-HLB:

Huanglongbing i els seus insectes vectors:

<https://portalagrari.gva.es/es/agricultura/plagas-con-medidas-especiales-de-control>

Manual de camp i pòster: <https://www.prehlb.eu/media-corner/>

CAMPANYA D'EXPORTACIÓ DE TARONGES, CLEMENTINES I ALTRES MANDARINES ALS EUA

Es comunica que amb data 1 de juny de 2023, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació procedirà a l'obertura de la campanya específica de taronges, clementines i altres mandarines als EUA. En aquesta data s'establiran els terminis per a la presentació de sol·licituds de magatzems de confecció i parcel·les, la revisió i formalització de sol·licituds per l'entitat auditora, la presentació de modificacions per part de l'exportador/operador, la revisió i validació de sol·licituds per part de les comunitats autònomes i el termini per a realitzar les primeres inspeccions dels magatzems. Com cada any, la campanya durarà des de l'1 de juny de 2023 fins al 31 de maig de 2024.

Es recorda que en l'apartat "Gestor" de CEXVEG es troben les pautes generals de la campanya.